

”לַבְּנֵינָהּ שֶׁל הַלֵּכָה”

סיכום הלכות שבת שנאמרו בשבת בישיבה מפי מו"ר רה"י

שלג בשבת

המשנה בשבת אומרת "שמהלך בהם ואינו חושש..."⁶, וכך נפסק להלכה, ולכן אם המעיל נמצא על האדם מותר להמשיך וללכת בו אע"פ שהוא ספוג כולו במים, ואף מותר ללבושו מלכתחילה אם אין לו מעיל אחר.⁷

בכניסה לבית-

ב"ה כעת הגענו הביתה, ועל המעיל ישנם פתיתי שלג... יש מקום לברר האם מותר לנער את המעיל כדי להוריד את פתיתי השלג?

להבנת ההלכה יש להקדים שבשבת אסור לסחוט בגד הספוג במים, סחיטה זו היא חלק ממלאכת הכיבוס והיא אסורה מדאורייתא. אדם שמנער בחוזקה בגד הספוג במים סוחט אותו ובעצם, בתנאים מסויימים⁸, עובר על מלאכת כיבוס.

מאידך, אם הלכלוך הוא חיצוני ונמצא על הבגד מבחוץ, כגון נוצה שעל גבי המעיל, מותר להסירו בשבת משום שכיבוס הוא להוציא מה שבתוך הבגד והנוצה היא חיצונית לבגד.⁹

בנידון דידן מדובר על פתיתי שלג, והמציאות היא שחלק מהפתיתים מונחים

בחסדיו של מקום זכינו לירידת גשמים רבים ושלג בימים האחרונים¹. אתמול הזכרנו את הגמרא ביומא המספרת אודות הלל הזקן שעלה לראש הגג כדי לשמוע תורה משמעיה ואבטליון ונקבר תחת השלג ועליו נאמר "ראוי זה לחלל עליו את השבת"², ומספרת הגמרא ש"אותו היום ערב שבת היה, ותקופת טבת הייתה".

כמובן, טוב הוא להיות בבית המדרש וללמוד, אבל יש שצריך לצאת ובמציאות של שבת מושלגת עולות שאלות רבות. לכן נחרוג מהסדר הרגיל שלנו בהלכות בישול ונעסוק בענייני דיומא.

יש לחלק בין שלושה מצבים שונים: בהליכה בדרך, בכניסה לבית ובתוך הבית.

בהליכה בדרך-

בגד הספוג בכמות מים באופן שהוא 'טופח על מנת להטפיח'³ אסור בטלטול בשבת⁴. יש לשאול, האם אדם שהולך בדרך ומעילו נספג בכמות גדולה של מים צריך להוריד את המעיל?⁵

¹ בישיבה התקיים ביום ה' האחרון מעמד של הודאה על הגשמים, "מודים אנחנו לך על כל טיפה וטיפה..."

² מסכת יומא, דף לה, עמוד ב.

³ היינו שהיד הנוגעת בבגד נעשית רטובה.

⁴ שו"ע, או"ח, סימן שא, סעיף מו, ברמ"א.

⁵ כפי שמצאנו בהלכה שאדם המגלה שהוא לבוש כלאיים צריך להוריד את בגדיו אע"פ שהוא כאמצע הרחוב, משום "אין עצה ואין תבונה לנגד ה'".

⁶ מסכת שבת, דף קמו, עמוד ב.

⁷ משנ"ב, סימן שח, סעיף קטן קסב, ובשעה"צ שם.

⁸ כמבואר בשו"ע, סימן שב, סעיף א.

⁹ שם ברמ"א. לחזו"א הוצאת הנוצה מותרת אפילו בידיים ממש, למשנ"ב מותר ע"י נפיחה.

אסורה בשבת משום שהרדיאטור 'מבשל'
את המים הרטובים. בנוסף, אסור לשים את
הבגדים הרטובים בסמוך למקור החום אם
הם עלולים להגיע לחום יד סולדת¹¹.

למסקנה מותר לשים את המעיל והבגדים
(הרטובים א) במקום בו אין חשש שיגיעו
לחום יד סולדת (כגון בחדר בו יש חימום).
(ב) באופן בו אין חשש מראית עין (כגון
להניח על הכיסא וכדו').

מעל המעיל מבחוץ, וחלקם נמסו וספוגים
כעת בתוך המעיל.

הביאור הלכה פוסק על יסוד דברי
הראשונים (אגודה) שיהיה מותר לנער את
המעיל קלות כדי שמצד אחד ירדו הפתיתים
שמעל המעיל מבחוץ ומאידך הניעור לא
יוציא את המים שבתוך המעיל.

בתוך הבית-

כעת נכנסנו לתוך הבית ואנו רוצים לדעת
היכן להניח את המעיל הרטוב?

יש לדון בדבר בשני אופנים:

מצד הלכות כיבוס- ישנה הלכה¹⁰ שאסור
לשטוח כביסה בשבת (אע"פ שהיא כובסה
מלפני שבת) משום חשש מראית עין של
כיבוס, ובמקום שיש חשש של איסור תורה
נפסק שאפילו בחדרי חדרים יש לאסור.
לכן אסור לשטוח את המעיל בשבת במקום
שבו בדרך כלל שוטחים כביסה לייבוש
(כגון על מתקן הכביסה וכדו'). מאידך,
נראה שאפשר יהיה להניחו על הכיסא או
על הדלת אף שכוונתו היא שהמעיל
יתייבש. כל זה במעיל שיש בו בד, אבל
במעיל ניילון וכדו' שאין בו איסור שרייה
(מדין 'שרייתו זהו כיבוסו') מותר יהיה אף
לשוטחו.

האופן השני קשור להלכות בישול בשבת-
בפעמים הקודמות למדנו שאסור לשים
בסמוך למדורה תבשיל או מים במצב שבו
אם הם יישארו שם כל השבת הם יגיעו
לחום של יד סולדת בו, ויהיה בהם איסור
בישול.

יש שנוהגים לשים בימות החול את הבגדים
הרטובים על ההסקה או הרדיאטור או
בסמוך לו כדי שהבגדים יתייבשו. פעולה זו

¹¹ המשנ"ב אומר "והעולם נכשלין בזה בעו"ה
שמניחין בחורף בגדים לחים על תנור לנגבן".
(סימן שא, סעיף קטן קע).

¹⁰ שם במשנה. ובשו"ע שם.

